

BRATISLAVSKÝ

S A M O S P R Á V N Ý

1~2 | 2021

kraj

Župné školy obnovili vyučovanie

Svetlana Waradzinová:

Umenie je nenahraditeľné

Moderný

PumpPark

v srdci Petržalky

Juraj Droba

predseda Bratislavského
samosprávneho kraja

Teším sa na návrat do sveta „off-line“

V posledných mesiacoch zažívame krízu, akú sme nezažili azda od druhej svetovej vojny. Ohrozené je zdravie ľudí, ochromená je ekonomika. Viacero sektorov, ako napríklad turizmus, umenie či gastro, doslova kolabuje a hľadáme alternatívy, ako prežiť. Veľa činností sa presúva do online priestoru. Mnoho každodenných činností, na ktoré sme boli zvyknutí, sa zrazu nedá fyzicky vykonávať.

Viem, že zažívame náročné časy, ale ako rodený optimista vnímam túto dobu aj tak, že nám dáva možnosť posunúť našu spoločnosť ďalej.

A to nás doslova núti začať využívať inovácie.

Mnoho úkonov, ktoré sme si ešte možno prednedávnom nevedeli predstaviť, sa zrazu dá. Ak by ste takto pred rokom povedali svojmu lekárovi, že potrebujete vystaviť nový recept napríklad na lieky na srdce alebo proti vysokému krvnému tlaku, určite by vás chcel vidieť. A to bez ohľadu na to, že váš zdravotný stav je dlhé roky stabilizovaný a užívate stále tie isté lieky. Dnes už je vydávanie e-receptov úplne bežný úkon, ktorý odbúrava zbytočné návštevy u lekára a šetrí čas.

Pracovné porady, dokonca aj rokovania zastupiteľstiev sa presunuli do online priestoru. Doslova v priebehu pár dní sme boli nútení vyvinúť elektronický systém, ktorý umožní hlasovať z domu alebo kancelárie. Pred podobnou úlohou sme stáli aj pri testovaní na koronavírus. Dlhé rady čakajúcich ľudí sme vďaka elektronickému rezervačnému systému poslali do histórie. Nakupovanie cez internet či vyučovanie na diaľku sa stalo súčasťou nášho každodenného života a v priebehu pár týždňov sa mnoho firiem pri poskytovaní svojich služieb prispôbilo novým trendom.

Napriek tomu, že som fanúšikom technických inovácií, sa priznám, že túžim po návrate do sveta „off-line“. Na reálne stretnutia bez rúšok, na rokovania zastupiteľstva v zasadačke župy alebo na nákupy v kamenných obchodoch. Chýbajú mi živé koncerty aj atmosféra divadelných predstavení či trhov. Pretože akokoľvek nám technológie pomáhajú zvládnuť koronakrízu, trpia najmä medziludské vzťahy. A tie nenahradí žiadny počítač, smartfón ani mobilná aplikácia.

Juraj Droba

Devínske jazero sa stalo chráneným územím.
Foto: Monika Kováčová

- 01 Editoriál
- 03 **Okom poslanca**
- 04 – 06 Novinky z kraja
- 07 **Župné školy obnovili vyučovanie**
- 08 Cestujte bezpečne, za lístky platte elektronicky
- 09 – 10 **Svetlana Waradzinová: Umenie je nenahraditeľné**
- 11 Kultúra a príroda na Zelenom páse
- 12 **Takto vyzerá život v župnom Domove sociálnych služieb pre dospelých v Báhani**
- 13 Moderný PumpPark v srdci Petržalky
- 14 **Krížovky na voľný čas**

Mesačník, 10. ročník, číslo 1 – 2. Vychádza 28. 2. 2021.

Nepredajné

Vydáva Bratislavský samosprávny kraj,
Sabinovská 16, 820 05 Bratislava.
IČO: 36063606, redakcia@bratislavskykraj.sk
Registračné číslo: EV 4122/10 ISSN: 1339-0864

Šéfredaktorka

Alena Cehláriková Záleská

Redakčná rada

Michal Feik, Lucia Rumplová,
Martin Urmanič, Miroslav Staník

Redakcia

Lucia Forman, Jozef Gabík, Tereza Langerová,
Adela Pekárková, Michaela Szusčíková

Foto titulka

Matej Kováč a Adam Kováč

Ak nie je uvedené inak, autorom článkov je šéfredaktor.

Sledujte nás na:

Elektronickú verziu nájdete na www.bratislavskykraj.sk.
Informácie v článkoch sú aktuálne v čase vydania.

Tlač

REGIONPRESS, s. r. o.

Distribúcia

Cromwell, a. s.

Okom poslanca

Pandémia koronavírusu zásadným spôsobom zmenila fungovanie našej spoločnosti. Mnohí vidia nádej v očkovaní, iní sú opatrní alebo s očkovaním vôbec nesúhlasia. Podľa aktuálneho prieskumu verejnej mienky sa chce dať zaočkovať 40 percent obyvateľov Slovenska, ďalších takmer 40 percent váha. Proti je bezmála 20% ľudí. Na názor sme sa pýtali poslancov BSK, ktorí sú členmi Komisie zdravotníctva a sociálnych vecí.

**V čom vidíte význam župy v aktuálnej pandemickej situácii?
Ako vnímate očkovanie? Dáte sa zaočkovať? Ak áno, prečo?**

Peter Buzáš

Krajský klub nezávislých

Očkovanie vnímam ako najúčinnjší postup a prostriedok na zastavenie šírenia pandémie. Nie je to vôbec jednoduchá a lacná forma riešenia. Pri ochrane zdravia a záchrane ľudských životov nie je správne hľadať jednoduché a lacné postupy. Práve naopak, je nutné podporiť a zaviesť najúčinnšie opatrenia v súlade s najnovším vedeckým poznáním. Vďaka prepracovanému systému očkovania sa na Slovensku podarilo takmer úplne zlikvidovať viaceré infekčné ochorenia vrátane TBC. Osobne som už viac ako 20 rokov očkovaný proti chrípke aj s celou svojou rodinou. Nikdy sme nezaznamenali žiadne nežiaduce účinky očkovania a chrípkového ochoreniu sa nám darí vyhýbať. Preto som v súvislosti s celoplošným očkovaním obyvateľstva privítal možnosť prihlásiť sa na bezplatné očkovanie a určite sa dám zaočkovať proti tejto zákernej a ničivej nákaze. Dúfam, že podobne zodpovedne a uvedomelo pristúpi k očkovaniu čo najviac občanov, aby miera preočkovania zodpovedala očakávanej účinnosti a ochrane proti ochoreniu COVID-19. Úspech očkovania závisí od toho, ako rýchlo dokážeme zaočkovať všetkých záujemcov.

Jozef Krúpa

Starostovia pre kraj

Pandémia zmenila naše priority. Takto pred rokom sme sa zameriavalí na nadstavbu školy, opravu komunikácií či organizovanie podujatí. Dnes je našou prioritou zdravie obyvateľov. Situácia nie jednoduchá pre nikoho z nás. Preto som veľmi rád, že nám župa vychádza v ústrety. Pri skriningovom testovaní obyvateľov zazmluvnila mestským častiam odberné miesta a pomohla aj pri zabezpečovaní ochranných pomôcok. Vážime si každú pomoc a veríme, že spoločnými silami pandémiu čo najskôr zvládneme. Očkovanie je u nás bežnou záležitosťou, na ktorú sme v podstate zvyknutí od malička. Beriem to ako súčasť života, ktorá je nevyhnutná pre zachovanie zdravia populácie. Preto aj k očkovaniu proti COVID-19 mám pozitívne nastavenie. Zároveň ho beriem ako nevyhnutnosť, aby sme začali opäť naplno žiť, nielen ako rodiny, ale aj ako celé komunity. Dám sa zaočkovať, a to nielen kvôli sebe. Je prirodzené, že sa chcem vyhnúť tomuto ochoreniu a rád by som ochránil ľudí okolo seba vrátane tých najviac zraniteľných v rodine – naše mamy a malé vnučky. Navyše, neustále testovanie nepovažujem za riešenie, ktoré nás z tejto situácie vyvedie.

Mikuláš Krippel

Klub 7 strán

Aj v čase pandémie vykonáva BSK všetky svoje zákonné kompetencie, a to napriek sťaženým podmienkam pre prácu zamestnancov a napriek tomu, že župy majú pre pandémiu nižšie rozpočtové príjmy (v pomere k rastúcim výdavkom). Okrem toho v čase pandémie pribudlo množstvo ďalších úloh predovšetkým v oblasti sociálnych vecí a zdravotníctva. Napríklad v sociálnej oblasti je omnoho náročnejšie poskytovať kvalitnú a bezpečnú dlhodobú starostlivosť v župných zariadeniach sociálnych služieb alebo je potrebné zabezpečovať distribúciu tisícov ochranných pomôcok a rýchlostestov všetkým poskytovateľom sociálnych služieb v rámci celého kraja. Očkovanie považujem v súčasnosti za najefektívnejší spôsob dlhotrvajúcej ochrany zdravia väčšiny ľudí pred ochorením koronavírusu. Očkovanie chráni nielen jednotlivca, ktorý ho absolvuje, ale aj ostatné ešte nezaočkované obyvateľstvo vytváraním kolektívnej imunity.

Spracovala: Lucia Forman

Novinky z kraja

Otvorený je ďalší úsek diaľničného obchvatu Bratislavy: Vrakuňa – Ivanka pri Dunaji

Od štvrtka 11. februára slúži motoristom nový úsek diaľničného obchvatu Bratislavy medzi Vrakuňou a Ivankou pri Dunaji. Dĺžka úseku je 7,5 kilometra a začína sa v mimoúrovňovej križovatke Vrakuňa, kde nadväzuje na diaľnicu D4 v prevádzke Bratislava (juh) – Podunajské Biskupice – Vrakuňa. Západne od obce Most pri Bratislave križuje cestu II/572, prechádza mostom ponad rieku Malý Dunaj, obchádza letisko M. R. Štefánika a pokračuje v súbehu so Šúrsym kanálom západne od obce Ivanka pri Dunaji. Úsek sa končí v mimoúrovňovej križovatke so Seneckou cestou pri obci Ivanka pri Dunaji.

Nový úsek diaľnice D4
Foto: Michal Felek

Dokončenie križovatky Triblavina sa posúva na leto

Budúca križovatka sa nachádza na diaľnici D1 medzi Bratislavou a Sencom. V smere do Trnavy napojí priľahlé obce Bernolákovo – Veľký Biel – Senec a na druhej strane sa pripoja obce Čierna Voda – Slovenský Grob – Pezinok. Prvá časť projektu by mala byť pôvodne odovzdaná do užívania začiatkom roka. Dokončenie však zdržalo vysporiadanie súkromných pozemkov. Bratislavský samosprávny kraj bude realizovať približne 600-metrový úsek cesty medzi diaľničnou križovatkou a starou Seneckou cestou. Zvyšok bude realizovať Národná diaľničná spoločnosť a súkromný investor.

Úsek diaľnice D4
Foto: Jana Šantavá

Čakajú nás rekonštrukcie ciest v kraji

Zhotoviteľ obchvatu Bratislavy začne v marci s rekonštrukciou ciest, ktoré využívali pri výstavbe rýchlostnej cesty R7 a diaľnice D4 na území Bratislavského samosprávneho kraja. Pôjde o cestu II/572 od križovatky Studené po hranicu nášho kraja a 200 metrov smerom k obci Most pri Bratislave, cestu III/1030 v hraniciach kraja (predĺžená Odeská v Podunajských Biskupiciach) a časť cesty II/572 smerom k Vrakuňu.

V roku 2021 bude župa hospodáriť s rozpočtom 226 miliónov eur

Prioritou sú školstvo, sociálna oblasť a doprava. Kraj plánuje investovať do rekonštrukcie centier odborného vzdelávania a prípravy, deinštitucionalizácie sociálnych služieb aj do budovania ciest.

Začína sa výstavba novej cyklotrasy cez rieku Moravu

Most bude prepájať obce Vysoká pri Morave a Marchegg. Lávka pre cyklistov bude široká 4 metre a dlhá 270 metrov. K župnému Cyklomostu slobody tak pribudne ďalší most, ktorý nás spojí s Rakúskom.

Vizualizácia cyklistického prepojenia medzi obcami Vysoká pri Morave a Marchegg
Foto: archív BSK

Župa spustila očkovanie proti koronavírusu

V zariadeniach sociálnych služieb v pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja sa rozbehlo očkovanie vakcínami proti pandémie COVID-19. Ide o jednu z najviac ohrozených skupín ľudí. Župa zároveň požaduje navýšenie očkovacích kapacít v Bratislavskom kraji, kde je o očkovanie zo strany občanov veľký záujem. Podľa prieskumu BSK až tri štvrtiny obyvateľov kraja sa chcú dať zaočkovať.

Primátori a starostovia okresu Malacky upozornili na kolaps COVID automatu

V spoločnom vyhlásení informovali, že štát prostredníctvom ministerstva zdravotníctva nezabezpečil dostatočný počet mobilných odberových miest v okrese Malacky. Župan Bratislavského samosprávneho kraja Juraj Droba vyhlásil, že stojí na strane samospráv.

Mesto Malacky
Foto: Stanislav Osuský

Rada partnerstva začala zostavovať zásobník strategických projektov v regióne

Po druhý raz od svojho vzniku zasadla Rada partnerstva pre integrovaný územný rozvoj Bratislavského kraja. Hlavnou témou stretnutia bola príprava projektových zásobníkov pre kľúčové oblasti rozvoja územia – dopravu, školstvo, vedu, výskum a inovácie, cestovný ruch a kultúru, zdravotníctvo, sociálnu oblasť a životné prostredie. Rada partnerstva zohráva mimoriadne dôležitú úlohu pri definovaní priorít kraja na efektívne využitie prostriedkov z finančných mechanizmov EÚ v novom programovom období 2021 – 2027.

V Nemocnici Malacky začalo fungovať očkovacie centrum

Nemocnica bola vybraná ako spádová nemocnica, ktorá bude realizovať očkovanie obyvateľov proti ochoreniu COVID-19 pre Malacky a obce na Záhori. Vakcináciu zabezpečuje zdravotnícky tím nemocnice v spolupráci s dobrovoľníkmi, ktorí zareagovali na výzvu nemocnice o pomoc s administratívnymi prácami v centre. Záujemcovia o očkovanie sa musia zaregistrovať na webovej stránke www.korona.gov.sk. Na stránke je súčasne zverejnené, v akom poradí sa očkujú jednotlivé skupiny občanov.

Výstavba jasí v Malackách sa blíži do finále

Prestavbou starého hospodárskeho pavilónu vzniknú jasle a súbežne sa zmodernizuje aj kuchyňa a pracovňa. Ide o poslednú časť areálu materskej školy na Bernolákovej, ktorá ešte neprešla opravou. Jasle poskytnú priestor pre 20 detí. Budova bude jednopodlažná s bezbariérovým prístupom. Budú v nej dve denné miestnosti, šatňa, sociálne zariadenie, jedáleň, pracovňa, sušiareň, miestnosť na čistú bielizeň, kuchyňa a zázemie.

Stratégia župy do roku 2030

Rastúca urbanizácia, zvyšujúci sa vek obyvateľov, zhoršujúca sa dopravná situácia či nedostatok miest v školách, škôlkach i zariadeniach sociálnych služieb, alebo nedostatok lekárov. Aj na tieto témy reaguje pripravovaná stratégia BSK s názvom Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja. Župa má za sebou rokovania s kľúčovými aktérmi na území a v januári spustila aj verejné pripomienkovanie celého dokumentu. Program bude slúžiť aj ako nástroj na čerpanie verejných prostriedkov a eurofondov. Príprava dokumentu je vo finálnej fáze a v júni tohto roku očakávame jeho predloženie na schválenie Zastupiteľstvu BSK.

Stratégia rozvoja zdravotnej starostlivosti kraja

Bratislavský samosprávny kraj a jeho Inštitút regionálnej politiky začali pracovať na tvorbe Stratégie rozvoja zdravotnej starostlivosti kraja. Je to kľúčový dokument, ktorého cieľom je definovať budúci rozvoj zdravotnej starostlivosti v BSK. Počas spracovania novej stratégie bude BSK spolupracovať so všetkými zainteresovanými subjektmi, podrobne rozoberie problémy, výzvy zdravotníctva na území a navrhne riešenia v oblasti infraštruktúry, ľudského kapitálu či systému vzdelávania.

Ďakujeme, že ste zodpovední!

Župa obnovila odberové miesto v Karlovej Vsi

Po tom, čo ministerstvo zdravotníctva nepredĺžilo zmluvu župnej polikliniky v Karlovej Vsi, muselo odberové miesto začiatkom februára skončiť. Ministerstvo totiž zbytočne rigidne trvalo na tom, že testovať sa musí aj cez víkend, čo z personálnych dôvodov nebola poliklinika schopná zabezpečiť. Bratislavský samosprávny kraj napokon 22. februára obnovil fungovanie odberového miesta z vlastných zdrojov. Verejnosť sa bude môcť na koronavírus testovať v pracovné dni od 11.00 do 17.30.

Poliklinika Karlova Ves, odberové miesto COVID-19
Foto: Monika Kováčová

Malokarpatská knižnica v Pezinku je znovu otvorená. Knihy je potrebné vopred objednať

Po dlhom čase je brána knižnice znovu otvorená a vpustila dnu prvých čitateľov. Zatiaľ sa stále nedá prechádzať medzi regálmi a vyberať si knihy podľa toho, ako vás oslovili z police. Musíte vziať na milosť počítač alebo mobil a pomocou nich prehľadávať online katalóg knižnice. Niektorí čitatelia povedali, že sa takto v katalógu hrabali prvýkrát. A tiež to, že pri takomto prehľadávaní nadabli na knihy, ktoré by inak možno prehliadli.

Základná škola vo Svätom Jure je najlepšia na Slovensku

Hodnotenie zverejnila mimovládna organizácia INEKO. Za úspechom školy je viac faktorov ako areál, spôsob financovania či vyučovania. Najdôležitejší sú však učitelia. „V posledných rokoch sa našej škole podarilo umiestňovať sa na popredných priečkach poradia škôl a v Bratislavskom kraji sme boli trikrát za sebou najlepší. Z toho dôvodu rastie záujem o štúdium na našej škole a dostávame otázky, ako to robíme,“ poznamenal riaditeľ školy Vladimír Vajcík.

Urgentný príjem v Malackách sa zaradi do štátnej siete

Ústavná pohotovostná služba (ÚPS) v malackej nemocnici, ktorej hrozilo zrušenie, bude nielenže pokračovať aj v tomto roku, ale Ministerstvo zdravotníctva SR najnovšie zaradilo Nemocnicu Malacky do pevnej siete poskytovateľov urgentného príjmu 1. typu. Vyhovelo tak žiadosti bratislavskej župy i mesta Malacky.

Milióny ochranných pomôcok pre zariadenia sociálnych služieb

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny pomáhalo zariadeniam sociálnych služieb aj vo vianočnom období. Poslalo im ďalšie milióny ochranných pomôcok. Výnimkou nie je ani Bratislavský samosprávny kraj, ktorý dostal 500 ochranných štítov, 500 ochranných okuliarov, 35-tisíc ochranných oblekov, 500-tisíc kusov jednorazových chirurgických masiek, 13 500 respirátorov FFP2 a 300 kusov širokospektrálnej dezinfekcie.

Župa získala darom 300 000 ochranných rúšok z Taiwanu

Rúška budú distribuované našim lekárom, poputujú tiež do zariadení sociálnych služieb a všade tam, kde je to potrebné. „Chceme pomôcť poraziť túto pandémiu. Naším tajomstvom sú v prvom rade ľudia, ktorí skutočne dodržiavajú nariadenia,“ ozrejmil David Nan-Yang Lee, vedúci Tchajpejskej reprezentačnej kancelárie na Slovensku. Taiwan je príkladom krajiny, ktorá úspešne zvláda boj s pandémiou.

Nan-Yang Lee, vedúci Tchajpejskej reprezentačnej kancelárie na Slovensku
Foto: Monika Kováčová

Bratislavská župa spustila mobilné odberové miesto. Určené je pre kľúčovú infraštruktúru

Sú to ľudia, ktorí nám pomáhajú zabezpečiť denno-denné fungovanie krajiny, miest a obcí, ako napríklad vodiči MHD, zamestnanci OLO, policajti, vodiči a niektoré ďalšie profesie. Počas svojho fungovania od polovice januára sa v areáli župy na Sabinovskej 16 otestovalo takmer 10-tisíc ľudí.

Župné školy obnovili vyučovanie

Od pondelka 8. februára štát opäť povolil otvorenie škôl. Niektoré stredné školy, ktorých zriaďovateľom je Bratislavský samosprávny kraj, obnovili vyučovanie v prezenčnej forme. Riaditelia dôkladne zvážili epidemiologickú situáciu, všetky nariadenia a opatrenia, ako aj testovanie či záujem rodičov a žiakov. Prvoradým záujmom aj naďalej zostáva ochrana zdravia. Na druhej strane však nemožno zabúdať na negatívne dosahy plynúce z absencie socializácie či zo straty návykov a pravidelného školského režimu.

Žiaci základnej školy
Zdroj: pixabay.com

Zmeny v hodnotení, testovaní vedomostí, prijímacích a maturitných skúškach

Výber strednej školy je mimoriadne dôležitým krokom v živote deviatakov. Prinášame vám prehľad najdôležitejších informácií.

- Testovanie vedomostí žiakov 5. ročníka základných škôl sa ruší.
- Testovanie vedomostí žiakov 9. ročníka a 4. ročníka gymnázií s osemročným štúdiom sa uskutoční 9. 6. 2021, náhradný termín 24. 6. 2021.
- Podmienky prijatia na štúdium na strednej škole boli zverejnené do 26. 2. 2021.
- Prihlášky na stredné školy doručí zákonný zástupca žiaka základnej školy do 8. 4. 2021.
- Prijímacie skúšky na stredné školy sa uskutočnia v prvom termíne 3. 5. 2021 a v druhom termíne 10. 5. 2021.
- Talentové skúšky sa uskutočnia v prvom termíne 5. 5. 2021 a v druhom termíne 12. 5. 2021. Overenie špeciálneho nadania pre zimné športy možno uskutočniť v termíne od 1. marca.
- Riaditeľ školy rozhoduje o prijatí/neprijatí v termíne do 20. 5. 2021.
- Žiak potvrdí nastúpenie/nenastúpenie do školy v termíne do 25. 5. 2021.

Maturitné skúšky

- Ruší sa externá časť maturitnej skúšky.
- Pisomná forma internej časti maturitnej skúšky sa uskutoční v termíne od 12. 4. 2021, konkrétny termín určí ministerstvo školstva.
- Ústna forma internej časti maturitnej skúšky sa uskutoční od 17. 5. 2021, konkrétny termín určia okresné úrady.
- Praktická časť odbornej zložky maturitnej skúšky sa uskutoční v riadnom skúšobnom období v apríli až júni 2021, konkrétny termín určia okresné úrady.

Chráňte seba aj svojich blízkych

Cestujte bezpečne, za lístky plaťte elektronicky

Aj pri cestovaní verejnou dopravou môžete znížiť riziko prenosu chorôb. Svetová zdravotnícka organizácia odporúča využívať bezhotovostné platby. V integrovanom dopravnom systéme v Bratislavskom kraji môžete využívať niekoľko druhov platieb za cestovné lístky, pri ktorých nepotrebuje hotovosť. Navyše môžete výrazne ušetriť.

Mobilná aplikácia IDS BK

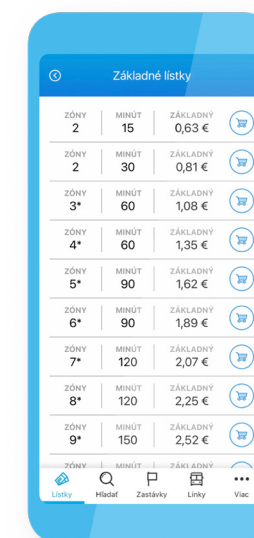
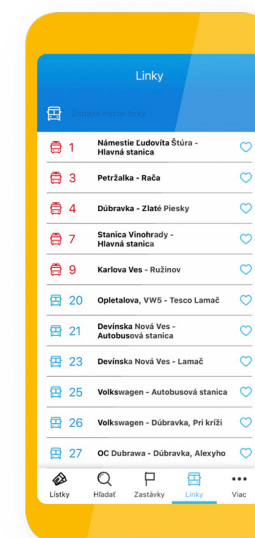
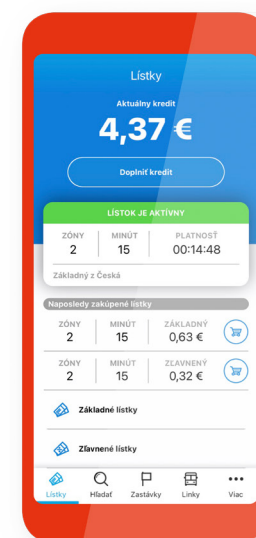
V mobilnej aplikácii IDS BK máte poruke všetko potrebné na cestovanie. Môžete si zakúpiť jednorazové a denné cestovné lístky integrovanej dopravy, vyhľadať spojenia z miesta na mape či výberom z najbližších zastávok, ale aj nájsť cestovný poriadok ktorejkoľvek linky všetkých dopravcov zapojených do IDS BK. Za cestovné lístky môžete zaplatiť svojou platobnou kartou alebo z kreditu, ktorý si predtým nabijete platobnou kartou. Ceny cestovných lístkov v mobilnej aplikácii sa navyše predávajú so zľavou 10 %.

Elektronické cestovné lístky

Elektronické cestovné lístky (eCL) na jednu cestu a na jeden alebo viac dní si môžete zakúpiť prostredníctvom kombinovaných označovačov cestovných lístkov, ktoré nájdete priamo vo vozidlách a v prípade cesty vlakom na nástupištiach železničných staníc. Ich predaj zabezpečujú aj vodiči regionálnych autobusov. eCL je neprenosný (platí len pre majiteľa karty) a platí u všetkých dopravcov zapojených do IDS BK. Ak si chcete kúpiť eCL, potrebujete bezkontaktnú čipovú kartu s aktivovanou elektronickou peňaženkou. Použiť možno čipové karty Dopravného podniku Bratislava, Slovak Lines, žiacke a študentské karty systému TransCard (ISIC) alebo Bratislavskú mestskú kartu. Ceny eCL sa predávajú so zľavou 10 %.

Predplatné cestovné lístky

Predplatné cestovné lístky (PCL) sú platné na neobmedzený počet ciest v rámci svojej zónovej a časovej platnosti. Sú najvýhodnejšou voľbou pre každodenné cesty. Predplatné cestovné lístky predávajú len vo forme elektronického zápisu na bezkontaktnú čipovú kartu (BČK). Na kúpu môžete využiť ktorúkoľvek BČK vydanú dopravcom podieľajúcim sa na IDS BK, ako aj študentské karty ISIC vydané vybranými strednými a vysokými školami a tiež Bratislavskú mestskú kartu. PCL si môžete zakúpiť na predajných miestach všetkých zapojených dopravcov, v multifunkčných automatoch, prostredníctvom internetu a opakovaný predaj (predĺženie skôr zakúpeného PCL bez zmeny časovej alebo zónovej platnosti) aj v prímestských autobusoch.

Viac informácií nájdete na stránke

www.idsbk.sk

Končíš základku?

Vyber si strednú podľa seba!

54 stredných škôl

v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja

Aj v tomto roku vyšla aktualizovaná brožúra Končíš základku? Vyber si strednú podľa seba, ktorá bola distribuovaná na všetky základné školy v Bratislavskom kraji.

K dispozícii je aj jej elektronická verzia na stránke:

bratislavskykraj.sk/stredna-pre-mna/brozura-54-strednych-skol

Na rovnakom linku ponúkame možnosť vyplniť formulár pre všetkých, ktorým sa ešte nedostala do rúk, následne vám príde poštou.

Svetlana Waradzinová

Umenie je nenahradiťelné

Novou vedúcou kultúry v Bratislavskom kraji sa v januári 2021 stala Svetlana Waradzinová. Na prvý pohľad drobné žieňa plné života a energie si v krátkom čase získala vašu pozornosť. V oblasti kultúry sa pohybuje roky. Má skúsenosti s vedením projektov, s riadením veľkých tímov, domácich aj medzinárodných. Je významnou predstaviteľkou strednej generácie divadelných dramaturgov a manažérov. Je držiteľkou viacerých zahraničných certifikátov v oblasti kultúry.

❓ Súčasná pandemická situácia sa kultúry veľmi dotkla. O tom, že umelci to v týchto podmienkach nemajú jednoduché, niečo pochýb. Ako vnímate súčasnú situáciu vy a aké sú vaše priority v oblasti kultúry na najbližšie roky?

Súčasná situácia nie je ľahká pre nikoho, ale pravdou je, že niektoré sektory postihla veľmi výrazne. Jedným z nich je aj sektor kultúry. Títo ľudia nielenže prišli o prácu a zdroj obživy – práca sa dá vždy nejaká nájsť –, ale prišli hlavne o spôsob života. Ľudia, ktorí sú obdarení nejakým talentom, ktorý dlhé roky rozvíjajú, prišli o to najdôležitejšie – o priestor na seba vyjadrenie. Niekedy je to pre ľudí zvonka ťažké pochopiť, ale pre talentovaného umelca je jednou z dôležitých vecí, ktoré ho „živí“ vnútorne –, možnosť „ukázať“ svoj talent, svoje umenie.

Čaro umenia je v živom a priamom dialógu s okolitým svetom. A to

nám online priestor nikdy neprinesie... Som nesmierne rada, že život na župe sa nezastavil. Zatiaľ sa podarilo zachovať financovanie všetkých kultúrnych zariadení BSK. Prioritou na najbližšie obdobie je určite pomoc a podpora rozbehnutia kultúrneho a umeleckého života hneď, ako to podmienky dovoľia. Pripravujú sa a finišujú veľké investície do kultúrnej infraštruktúry kraja. Okrem iného kreujeme čo najzmyslupnnejšiu funkciu synagógy v Senci, spúšťame rekonštrukciu Bratislavského bábkového divadla a Divadla Aréna tak, aby sme z nich spravili moderné divadelné priestory.

Pokúsime sa otvoriť tvorivý a zmysluplný dialóg na rôzne témy z oblasti kultúry, aby sme sami sebe a ľuďom okolo nás robili dobré PR. Možno to napomôže zmenám celkovo. Súčasná epidémia a s ňou súvisiace dôsledky a efekty môžu

Čaro umenia je v živom a priamom dialógu s okolitým svetom. A to nám online priestor nikdy neprinesie...

byť zároveň katalyzátorom diskusie o kultúre a umení a jej financovaní. Winston Churchill vraj kedysi, keď obhajoval financovanie umenia na úkor podpory vojenských operácií počas 2. svetovej vojny, vyslovil toto: „Keď škrtne umenie, tak za čo teraz bojujeme?“ Legendárny britský premiér túto vetu nikdy nevysslovil. V archívnych prameňoch je však zadokumentovaná jeho iná veta: „Umenie je nenahradiťelné, ak má byť život národa úplný. Štát sám sebe dlhuje podporu umenia a má

k nemu motivovať. Zle dopadne národ, ktorý nemá z umenia radosť a nepreukazuje mu úctu, ktorú si zaslúži.“ V tom je zhmotnené, čomu verím a o čo sa snažím aj vo svojej práci.

❓ Čo bolo pre vás najväčšou výzvou, keď ste sa rozhodli prevziať riadenie oddelenia kultúry na BSK? Máte pred niektorou z úloh, ktoré vás čakajú, istý rešpekt?

To je ťažká otázka. Sama som doteraz pôsobila hlavne na akademickej pôde a v divadelnom prostredí. Mnoho som o problémoch v kultúre študovala, diskutovala, ale boli to hlavne akademické debaty. Dnes mám možnosť tie procesy priamo ovplyvniť, kreovať ich. Zistiť, aké to je, keď zrazu narazíte na prekážku, ktorej ste pred tým neverili, že prekážkou je. Zažiť celý ten proces, jeho reálnu časovú náročnosť a celý komplex procesov, ktoré vedú k výsledku v jeho inštitucionalizovanej podobe.

❓ Akým projektom sa v súčasnosti venujete? Ktorý je vašim najobľúbenejším?

Na úrade som rovnými nohami (či teraz je modernejšie povedať – tzv. Hoffovou metódou) skočila do rozbehnutého vlaku... je začiatok roka, pripravuje sa aktualizácia akčného plánu, rozpočty, verejné obstarávanie, s kolegami sa snažíme vymyslieť nové miniprojekty na popularizáciu obsahu našej práce, aby sme pomohli našim organizáciám, keď sa začneme vracieť do normálu, v čo pevne verím. Čo mi však vyčarovalo úsmev, je taká malá „jednohubka“, ktorá však vôbec nemusí byť ľahká, ale môže priniesť radosť mnohým ľuďom. Na podnet nášho župného poslanca sa pokúsime o navrátenie bronzovej plastiky „Zhasínajúci jelen“ z roku 1900 sochára Alojza Šróbla na svoje

pôvodné miesto, nádvorie kaštieľa v Stupave. Je to pre mňa nová agenda, nikdy som s pamiatkami nepracovala, ale všetko, čo je nové a na čom sa učím, ma láka a stáva sa pre mňa v danej chvíli „najobľúbenejším“.

❓ V rámci svojich aktivít sa zaoberáte aj aktuálnou témou tzv. audience development (rozvoj publika), ktorý možno nazvať aj viac ako marketingom. Viete nám zjednodušať priblížiť, čo je jeho úlohou?

Rozvoj publika je o vytváraní komunit okolo kultúrnej organizácie a tiež o jej zapojení sa do života komunity. Skrátka, aby daná inštitúcia „žila“ svojím poslaním, svojím programom a so svojím publikom. Aby ľudia nebrali návštevu divadla, múzea či inej kultúrnej udalosti ako dlhodobý plánovaný sviatok, ale ako prirodzenú súčasť svojho života. Z marketingového pohľadu to môže organizácii pomôcť zvýšiť povedomie o svojej značke, budovať si reputáciu, ale tiež pochope, kto sú jej návštevníci a čo skutočne potrebujú. Pomôže im to lepšie plánovať svoj program, testovať nové nápady, otvárať sa. Dobře definovaná stratégia získavania a rozvoja publika zaistí nájdenie svätého grálu, uľahčí tvorbu dramaturgie, náboru aj propagácie. Študentom často dávam otázku: Ako by ste na klasický balet „dotiahli“ 50-ročného futbalového fanúšika z Prievdize? A ešte lepšie: Ako by ste zriadili, aby si sám a dobrovoľne kúpil permanentku.

❓ V súčasnosti vzdelávate na VŠMU budúcich manažérov umenia a kultúry. Budete teda mostom medzi umelcami a župou. V čom vidíte výhody tohto unikátneho prepojenia?

Výhoda je jednoznačne v tom, že akademické prostredie vám prirodzene poskytuje informácie o všetkom novom, čo sa vyskytne v nejakej teórii kultúrnej politiky, manažmentu kultúry a pod. So študentmi často „vyštráchame“ zaujímavé príklady dobrej praxe zo sveta. Ďalšou výhodou určite bude, že moja práca na župe v reálnom

prostredí, s reálnymi podkladmi mi dá reálny pohľad na to, ako to funguje v praxi, ktorý viem preniesť aj do vzdelávacieho obsahu. VŠMU je v tomto veľmi špecifická škola, postavená na množstve pedagógov, ktorí to, o čom učia, aj reálne robia.

❓ Nájdete si pri vašom pracovnom nasadení čas aj na relax? Čo najradšej robíte vo voľnom čase a aké sú vaše koníčky?

Veľmi rada čítam, s priateľkami máme už vyše desať rokov náš bookclub, ktorého členkami sú skutočne zaujímavé a inšpiratívne ženy z rôznych oblastí a rôzneho veku. Rovnako mám veľmi rada svoj plavecký krúžok. Rada navštevujem divadlo i kino. Mojou vášňou je aj cestovanie. Raz za čas veľká cesta do sveta, pravidelne, aj služobne, krátke cesty po Európe. Milujem Londýn, študovala som tam. Sníva sa mi, ako chodím po londýnskych uliciach a londýnskym metrom. Som však klasický kaviarenský typ, rada sa stretávam s kamarátmi a priateľmi v meste, žiadne veľké „párty“, skôr v malých skupinkách...

❓ Blíži sa marec, mesiac knihy. Ako ste už spomenuli, čítanie je vaša vášeň. Máte nejakú srdcovú knihu, ktorú by mal podľa vás prečítať „každý“? Ak áno, prezradíte nám akú?

Vždy som mala čitateľský preukaz, ale doma sme mali aj veľkú knižnicu. A ja mám veľkú potrebu knihy vlastniť. Obľúbené knihy by som vedela menovať hodiny a hodiny. Nad všetkými však prečnieva jedna, ktorú som prvýkrát čítala v správnom čase a v správnom rozpočtení. Je to kniha, ktorú zvyčajne darujem všetkým svojim kamarátom k svadbe, a podľa jej hlavnej hrdinky dostala moja dcéra krásne meno. Nicole Kraussová – Dejiny lásky.

Zhovárala sa
Alena Cehláriková Záleská

Celý rozhovor nájdete na
bratislavskykraj.sk

„Umenie je nenahradiťelné, ak má byť život národa úplný. Štát sám sebe dlhuje podporu umenia a má k nemu motivovať. Zle dopadne národ, ktorý nemá z umenia radosť a nepreukazuje mu úctu, ktorú si zaslúži.“

Svetlana Waradzinová
Foto: Jana Šantavá

Kultúra a príroda na Zelenom páse

Sme svetoví. Bratislavský región a jeho atraktivity sa stali súčasťou medzinárodného turistického portálu Outdooractive, ktorý je považovaný za lídra v celosvetovom meradle.

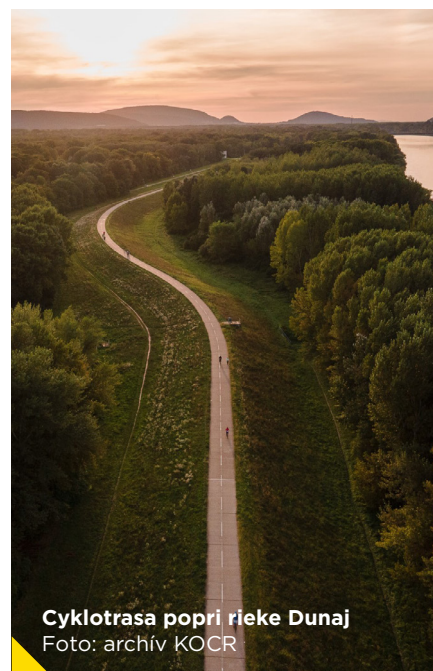
Začiatky platformy pre milovníkov outdoorových aktivít siahajú do roku 1994, keď Nemec Hartmut Wimmer založil turistickú kanceláriu, ktorá sa stala základom dnešnej nadnárodnej spoločnosti Outdooractive. V súčasnosti táto platforma združuje viac ako 2 600 profesijných partnerov na celom svete a používa ju vyše 10 miliónov registrovaných užívateľov.

„Vďaka nášmu intuitívnemu systému na správu obsahu Outdooractive Business možno obsah relevantný pre cestovný ruch publikovať ľahko a efektívne. Užívateľsky prívetivé rozhranie zaručuje, že aj začiatočníci dosahujú profesionálne výsledky. Naša technológia umožňuje mapovať celú turistickú infraštruktúru

našich partnerov autentickým a užívateľsky príjemným spôsobom. Či už digitálne, alebo v tlačenej podobe. Obsahom sú trasy, digitálny cestovný sprievodca s tipmi na výlety, možnosti ubytovania, ponuky, ktoré je možné priamo rezervovať, a mnoho ďalších,“ vyjadril sa CEO spoločnosti Hartmut Wimmer.

Do leta pribudne na stránke 30 zaujímavých príbehov z konkrétnych lokalít na trase a v 2. polroku aj vo forme zvukových nahrávok v štyroch jazykoch, ktoré si bude možné stiahnuť buď na trase, alebo v aplikácii audioguide.

V rámci programu cezhraničnej spolupráce INTERREG V-A Slovenská republika – Rakúsko sa Krajská organizácia cestovného ruchu Bratislava Region Tourism s projektom Kultúra a príroda na Zelenom páse stala v minulom roku

Cyklotrasa popri rieke Dunaj
Foto: archív KOČR

súčasťou tohto turistického portálu s vlastnou sekciou venovanou prezentácii kultúrnych a prírodných zaujímavostí pozdĺž železnej opony na oboch stranách rieky Moravy.

Webová stránka www.ev13.sk, ktorá je súčasťou platformy Outdooractive, poskytuje užívateľom okrem základných informácií o projekte aj užitočné informácie o slovensko-rakúskom pohraničí, zaujímavých miestach na navštívenie, tipy na výlety, cyklistické okruhy a interaktívny plánovač výletov pre cyklistov, peších či vodákov. Samozrejmosťou je vyhľadávač poskytovateľov rôznych služieb od ubytovania, gastronómie, servisov, ako aj kultúrnych zariadení a informačných kancelárií.

Podľa výkonného riaditeľa krajskej organizácie Františka Stana „značnú časť našich aktivít venujeme digitalizácii ponuky a online prezentácii produktov v cestovnom ruchu a využívaniu nových technológií, toto je jeden z príkladov“. Stránka mapuje oblasť slovensko-rakúskeho pohraničia pozdĺž železnej opony, ktorou prechádza medzinárodná cyklistická trasa Eurovelo 13 v Trnavskom a Bratislavskom samosprávnom kraji, a oblasť Dolného Rakúska. Funguje v 4 jazykových mutáciách (slovensky, nemecky, anglicky a maďarsky) a ponúka tak možnosť využívania jej užitočných funkcionalít domácim aj zahraničným návštevníkom.

Spracovala: Michaela Szusčíková

Cyklotrasa pri rieke Morava
Foto: archív KOČR

Takto vyzerá život v župnom Domove sociálnych služieb pre dospelých

Zariadenie sociálnych služieb v Báhoňi vzniklo už v roku 1930. Poskytuje celoročnú sociálnu službu, čo znamená, že prijímatelia sociálnych služieb v ňom bývajú. Zariadenie sa nachádza v krásnom barokovom kaštieli, ktorý bol neskôr prestavaný v klasicistickom slohu.

Pre zariadenie je prioritou, aby boli jeho obyvatelia samostatní a šťastní

Domov má kapacitu 146 miest a jeho obyvatelia majú rôzne typy diagnóz. Najčastejšími je mentálne postihnutie, schizofrénia, poruchy správania, zmyslové postihnutia, často však ide o ich kombináciu. Zariadenie bolo v minulosti známe ako ústav pre nevidiacich. Dnes je takýchto prijímateľov tridsať a sú v mladšom veku, cieľ je preto pomôcť im s osamostatnením sa a so začlenením do pracovného procesu. Prioritou zariadenia je, aby mali prijímatelia sociálnych služieb domov, kde budú rozvíjať svoje zručnosti a venovať sa koníčkum. Zamestnanci ich vedú k samostatnosti, no podporujú prirodzenú inklúziu.

Pred pandémiou bol spoločenský kalendár v Báhoňi plný

„V období pred koronavírusom sme nevedeli, kam skôr. Rok sme začínali plesovou sezónou, fašiangy sme oslávili karnevalom a šiškami, na Veľkú noc sme otvárali bránu zariadenia „šibačom“. Organizovali sme výlety do prírody a každoročne Deň otvorených dverí, na ktorý prišli okrem rodín a priateľov aj starosto-

Dom sociálnych služieb v Báhoňi
Foto: Monika Kováčová

via okolitých obcí, správca farnosti či predstavitelia Bratislavského kraja,“ hovorí riaditeľka zariadenia Ing. Jana Polakovičová.

Deň otvorených dverí bol príležitosťou ukázať pokroky, talent a šikovnosť prijímateľov. Dôkazom, že prijímatelia sociálnych služieb nepatria na okraj spoločnosti, je aj fakt, že boli pozývaní na spoločenské akcie v okolí a radi sa na nich

zúčastňovali. Chodili na Trnavský jarmok, Pezinské a Modranské vinobranie, rôzne lokálne slávnosti a súťaže, kreativitu predvádzali na vianočných trhoch, kde mali stánok s výrobkami, s vlastným programom navštevovali zariadenia sociálnych služieb v okolí.

Aj v čase ochorenia COVID-19 je v zariadení veselo

Čas v izolácii im spríjemňujú ručné práce v dielničke, spoločenské hry, kolký či ping-pong. Klientom na lôžku či nevidiacim predčítavajú zamestnanci z kníh a novín. Oblíbené sú krúžky varenia a pečenia a hudobné popoludnia. Jedna klientka dostala nedávno syntetizátor a pripravuje vystúpenia. Veľkou výhodou je krásny veľký areál, preto s príchodom jari aktivít ešte pribudne. Kontakt s blízkymi udržiavajú klienti telefonicky a online. Zamestnanci s nimi často hovoria o pandémie, ich pocitoch, ale aj o dôležitosti opatrení či očkovaní. Práve očkovanie je teraz prioritou zariadenia. Slovom klientov: „Už aby to bolo.“

Klienti Domu sociálnych služieb v Báhoňi

Spracovala: Adela Pekárková

Moderný PumpPark v srdci Petržalky

PumpPark v bratislavskej mestskej časti Petržalka patrí k najväčším nielen na Slovensku, ale aj v strednej Európe. Nachádza sa na Haanovej ulici v blízkosti lesíka na mieste známej bikrosovej dráhy. Okamžite sa stal obľúbeným a plný je v každom ročnom období, dokonca aj v zime. Vznikol vďaka projektu Občianskeho združenia Pedál a vo veľkom slúži verejnosti.

„Je to najväčšie športovisko tohto druhu široko-daleko. Ide o komunitný projekt, ktorý vymysleli a postavili bajkeri a samospráva ho podporila najmä finančne, medzi nimi aj bratislavská župa,“ povedala o športovisku Eva Uhliariková, projektová manažérka.

PumpPark je dráha vybudovaná z vln a klopených zákrut. Vlny sa využívajú na získavanie rýchlosti bez toho, aby bolo nutné pedálovať, a tak cyklista zdokonaľuje svoje zručnosti vďaka „pumpovaniu“. Rozloženie spomínaných prvkov vytvára okruhy, ktoré jazdci môžu kombinovať dovedy, kým im stačia fyzické sily.

Petržalský moderný PumpPark má asfaltový povrch a tvoria ho dve časti – jedna náročnejšia a druhá pre tých najmenších s názvom bambi line. Dráhy majú spolu takmer 600 metrov rôznej náročnosti. Prednosť majú síce profesionálni športovci na horských či BMX bicykloch, ale zajazdiť si na ňom môže ktokoľvek bez ohľadu na vekovú kategóriu. Okrem bicyklov môžete vyskúšať kolieskové korčule, skejtbord či kolobežku.

Ak to situácia, okolnosti a počasie dovoľia, vyskúšajte to, ste tu srdečne vítaní.

Je to najväčšie športovisko tohto druhu široko-daleko.

Spracovala: Lucia Forman

Sudoku, kde sú v tmavých políčkach len nepárne čísla.

			4		7	1		
4		6						8
	8			3				
				6		4	9	
2	1				4			6
		4	7				5	
3			2			7		
		2		7	5			
	6		9				2	3

	3		2		6		4	
6			9	7	1			2
		7				9		
2	9						5	6
	5						9	
7	1						8	3
		3				4		
4			5	3	7			9
	7		6		9		1	

Výhercovia krížovky z mesačníka 12/2020: Pavel Steinl, Ivica Uhnava, Marta Kubičková.

Arthur Schopenhauer (1788 – 1860), nemecký filozof: „Zdravie nie je všetkým, ... (dokončenie v tajničke)

natal, potaš, tael	turecký hodnostár	meno nórskeho kráľov	nevaďí	značka kozmetiky	premiéry		plat	kráča	kód Grécka		časti rastliny	čistidlo na motory	čínska hmotnostná jednotka
smerom nad niečím						ruská stíhačka vyzula po česky				podzemný cicavec papagáj			
1													
stolová hra				stane sa draslo, salajka					plače (expr.) volanie na hydinu				
abvolt (zn.)			chorvát. letisko sotva					Vianoce po portug. dekagram (hovor.)					
	nasáva	Šarlota (dom.) poznám					prezenty pomleté zrná					voňavé korenie	zjednotiteľ Slovanov
galaxie						peňažná sústava ruská TV stanica				arzén (zn.) vyvaľuje zrak			
Verdiho opera					ponúka cudzie m. meno					osobné zámeno rímska štvorka			
2													
ženské meno (30. 1.)				základná číslovka				oznam, správa					

Pripravil: Slovenský zväz hádankárov a krížovkárov, szhk@szhk.sk

Autor: J. Laco

Pošlite nám dokončenie tajničky do 17. 03. 2021 a vyhrajte zaujímavé ceny. Svoje odpovede môžete zasielať mailom na: redakcia@bratislavskykraj.sk alebo poštou na Odbor komunikácie a propagácie BSK, Sabinovská 16, 820 05 Bratislava.

SČÍTANIE OBYVATEĽOV, DOMOV A BYTOV